

LIETUVOS SMULKIŲJŲ VERSLININKŲ IR PREKYBININKŲ ASOCIACIJA (LSVPA)

Olandų g. 10A - 5, 02300 Vilnius. Mob.tel. 8 616 41626; El.p.asociacija@lsvpa.lt.

Lietuvos Respublikos Finansų ministerijai

2023m. balandžio 9 d. Nr.(IN-23)-6

DĖL MOKESČIŲ DIDINIMO INDIVIDUALIAI VEIKLAI PAGAL PAŽYMĄ IR VEIKLOS PAGAL VERSLO LIUDIJIMĄ IŠDAVIMO IR APMOKESTINIMO TVARKOS KEITIMO

Lietuvos smulkiųjų verslininkų ir prekybininkų asociacijos(LSVPA)- (toliau – Asociacija), vienas iš pagrindinių tikslų yra gerinti smulkaus verslo aplinką, atstovauti smulkiųjų verslininkų ir prekybininkų teisėtus interesus valstybės valdymo bei savivaizdybių institucijose ir siekti bendrą pagalbą galimybių smulkiam verslui išlikti, dalyvauti ir konkuruoti bendroje verslo rinkoje.

Asociacija, susipažino ir išanalizavo Finansų ministerijos parengtą projektą ir vertindama esamą ekonominę, socialinę situaciją šalyje, smulkaus verslo suvaržymus pandemijų metu, energijos krizes, infliaciją, įtemptas baimes keliančias saugumo nuotaikas, nepitaria Finansų ministerijos siūlymams didinti mokesčius smulkiesiems individualios veiklos verslo subjektams ir keisti apmokestinimo tvarkas verslo liudijimų turėtojams. Pagrindinis argumentas, kodėl negalima pritarti ministerijos siūlymams, tai, kad Projektas parengtas pažeidžiant Teisėkūros pagrindų įstatymą dėl poveikio verslo aplinkai. Teisingiausia būtų atsižvelgti į visas ištikusias ir esamas smulkaus verslo problemas, ekonominius lūkesčius, įtakas socialinei, ekonominei aplinkai ir mokestinės pertvarkos projektą atidėti bent 4-5 metams. Pažymėtina tai, kad Asociacijos atstovas buvo įtrauktas į pertvarkos rengimo darbo grupės sudėtį, dalyvavo, teikė siūlymus, tačiau nei vykusių diskisijų nei siūlymus apibendrinančio darbo grupės posėdžio nebuvo.

Atkreipiame dėmesį, kad visuomenei susipažinti pateiktame projekte dalis siūlomų mokestinės tvarkos pakitimų, kaip apie verslo liudijimų išdavimo tvarkos keitimą ir suvaržymą, darbo grupės vykusiose posėdžiose iš vis nebuvo nei pristatyta, nei svarstoma.

Asociacija, įvertindama tai, kad mokestinės pertvarkos projektas bus svarstomas Seime teikia šiuos siūlymus:

I DĖL INDIVIDUALIOS VEIKLOS PAGAL PAŽYMĄ APMOKESTINIMO:

1.Palikti šiuo metu taikomą apmokestinimą smulkiesiems individualios veiklos pagal pažymą verslo subjektams. (5 proc. GPM iki 20 tūkst. apmokestinamųjų pajamų. Nuo 20 tūkst. apmokestinamųjų pajamų iki 60 VDU taikyti 15 proc. GPM.

Argumentai: 1)Šiame sudėtingame ekonominiame laikotarpyje mokesčių padidinimas neigiamai įtakotų smulkaus verslo galimybes išlikti, plėtotis ir konkuruoti verslo rinkoje.

2) Siekiant išvengti aukštų pajamų, dėl kurių kyla įvairiausi vertinimai ir kaltinimai kad su IDV uždirbamos didžiulės pajamos, kurios yra per menkai apmokestinamos, gal būt reikėtų nustatyti IDV metinę apyvartos ribą . PVZ:(300 tūks. eurų metinė riba) arba nuo 60 VDU, kurias viršijus būtų privalu pereiti į juridinę verslo formą, tada aiškiai pasimatytų kas kiek uždirba ir moksčių sumoka. Tai gal būt išspręstų taip garsiai eskaluojamo „Gyvulių ūkio“ problemą. 2) punkto pasiūlymas tik pamąstymui, nes tikėtina, kad tokiame siūlymui nebūtų pritarta, nes didelės pajamas sugeneruoja tikrai ne smulkus verslas.

2.Dėl nedarbo draudimo:

Argumentai: Asociacija pritartų IDV nedarbo draudimo 1.31 proc. tarifui nuo MMA, tačiau subjektui sutikus būtų galima taikyti nuo apmokestinamųjų pajamų. Nedarbo draudimo netaikyti pensijinio amžiaus asmenims ir turintiems darbo santykius.Nes jie netutėtų galimybių pasinaudoti išmokomis.

Tačiau būtinos itin plačios diskusijos su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, su visų verslo formų atstovais dėl aiškaus ir teisingo sureglamentavimo ir draudimo sąlygų suvienodinimo

2pusl.

3. Dėl PVM ribos padidinimo.

Argumentai: Pagal ekonominę aplinką, infliaciją, ir kitus rodiklius PVM ribos padidinimas turėjo būti senai išspręstas.

Mūsų turima žinia, Seime senai guli parengti projektai, kuriuos reikia priimti nesvarbu ar pervarkai bus pritarta ar nepritarta, Ir jei Seimas pritars šios ribos padidinimui, šį pakeitimą reiktų taikyti atgaline data nuo 2023 šių metų.

Pažymėtina, kad 2020 m. ES Komisijai sutikus tenkinti Lietuvos Vyriausybės prašymą padidinti metinę PVM ribą iki 55 tūks. eurų ribos davė ir sutikimą ribą taikyti atgaline data. Tikėtina, kad ir šį kartą nedarytų kliūčių, nes iki 2025 m. valstybėms narėms leidžiama pasinaudoti smulkiam verslui skirta specialia PVM schema padidinti apyvartos ribas iki 85 tūks.eurų. Todėl įvertinus esamą sudėtingą situaciją, infliaciją, prekių ir paslaugų kainas, konkurencines galimybes būtų tikslinga PVM ribą didinti daugiau nei iki 55 tūks. eurų. Taip pat esant tokioms pat aplinkybėms asociacija prašo (PVM įstatymo 71¹ str.) PVM padidinti apyvartos ribą prekėms įvežamoms iš ES šalių PVM mokėtojų nuo 14 tūkst. eurų iki 30 tūkst eurų per metus.

II DĖL VERSLO LIUDIJIMŲ IŠDAVIMO IR APMOKESTINIMO TVARKOS:

1. Nekeisti individualios veiklos pagal verslo liudijimą išdavimo ir apmokestinimo tvarkos.

Argumentai: Verslo liudijimas išsiimamas iš anksto atsiskaitant už VSD, PSD,VL nustatytus mokesčius. Ši supaprastintos apskaitos verslo forma yra patogi gyventojams legaliai užsiimti galima veikla, sukurti sau darbo vietą gauti pajamas, mokėti mokesčius išlaikyti save ir savo šeimas. Be to sumažinus apyvartos ribą sumažės sumokami mokesčiai į savivaldybių biudžetus. Savivaldybių tarybos įvertindamos ekonominę socialinę savivaldybės padėti ir verslumo galimybes ir užimtumą, sprendžia kokius fiksuotus pajamų tarifus veikloms taikyti, kad gyventojai galėtų patys save išlaikyti ir nenuieiti į socialinę paramą.

2. Nemažinti pajamų ribos, kurią viršijus negalėtų būti mokamas fiksuoto dydžio pajamų mokestis, nuo 45 000 eurų iki 20 000 eurų per mokestinį laikotarpį, Palikti galioti šiuo metu taikomą 45 tūkst. apyvartos ribą veiklai pagal verslo liudijimą.

Argumentai: Esant tokiai aukštai infliacijai, paslaugų ir kainų padidėjimui, išsilaikyti versle iš 20 tūkstančių metinės apyvartos didžiojoje dalyje veiklų rūšių sąraše finansiškai neįmanoma. Nes apyvartas nėra pelnas ar apmokestinamos pajamos, čia yra apyvarta iš kurios neatimtos visos verslo išlaidos ir privalomi mokesčiai

Apyvartą sudaro įsigytoms, pagamintoms prekėms, ar teikiamai paslaugai, pritaikius tam tikrą antkainį, parduotų prekių ar paslaugų galutinė suma, Pritaikius patį pelningiausią 25-30 proc. antkainį, kuris, beje, esant tokiai ekonominei socialinei situacijai šiandieninėje verslo rinkoje, prekiaujant pramoninėmis prekėmis, maisto prekėmis, savo gamybos prekėmis ir paslaugoms taikyti būtų rizikinga, nes dėl išaugusios kainos būtų nepaklausu. Tačiau, tarkim, taikome 25-30 proc. antkainį, su 20 tūkst apyvarta būtų galima uždirbti tik 5000-6000 tūkst. eurų, Atėmus verslo išlaidas, (vietos nuoma, energijos, vandens, automobilio ekspl., kuras kainos, komunalinius, patarnavimus, privalomi verslo ir socialiniai mokesčiai), kurie mūsų paskaičiavimu vidutiniškai susidaro apie 3000 iki 5000 eurų per metus parodo, kad iš 20 tūkst apyvartas geriausiu atveju būtų galima uždirbti pajamų apytisliai 1500 eurų pelną per metus, per mėnesį apie 170 eurų.

Vadinasi didžioji dalis veiklų, esančių veiklų rūšių sąraše neturėtų galimybių išlikti verslo rinkoje. Iš 88 veiklų, maždaug 30 veiklų galėtų verstis ir mažesnėje apyvartoje, arba tie, kuriems veikla pagal verslo liudijimą yra tik papildoma veikla, arba dirba ne pilną mėnesį, tačiau prekybinės ir gamybinės su teise parduoti savo produkciją bei paklausesnės paslaugų veiklos patiria dideles išlaidas ir išsilaikyti verslo rinkoje sunkiai neįmanoma. Siūlomas apyvartos ribojimas skatins apyvartų slėpimą. Be to sumažinus apyvartos ribą, sumažės sumokami mokesčiai į savivaldybių biudžetus. Savivaldybių tarybos, įvertindamos ekonominę socialinę savivaldybės padėti verslumo galimybes ir užimtumą, sprendžia kokius fiksuotus pajamų tarifus veikloms taikyti, kad gyventojai galėtų susimokėti verslo ir socialinius mokesčius, patys save išlaikyti ir nenuieiti į socialinę paramą.

3. Neriboti verslo liudijimo išdavimą minimaliam 30 kalendorinių dienų laikotarpiui, leisti verslo liudijimą išsiimti ir pageidautinomis dienomis

Argumentai: Ne visada verslo liudijimas gali būti išsiimamas visam mėnesiui; Įvertinant tai, kad verslo liudijimas suteikia galimybę uždirbti ir papildomas pajamas, kaip PVZ: dirba samdomą darbą ir turi galimybę veiklą vykdyti tik nedarbo dienomis, jo veikla pagal verslo liudijimą gali būti ribojama dėl veiklos vykdymo vietos nustatyto darbo grafiko, yra pensijinio amžiaus, ar šia veikla pageidauja užsiimti tik jam patogiomis dienomis, augina vaikus ir tik tam tikromis dienomis gali turėti galimybę vykdyti veiklą.

Asociacijos manymu, būtų tikslinga, jei asmuo iš vis nėra socialiai draustas ir nori išsiimti verslo liudijimą veiklai vykdyti tik jam patogioms dienoms VSD turėtų mokėti už pilną mėnesį nuo MMA. To pasekoje sukauptų darbo stažą senatvės pensijai gauti. Verslo liudijimą įsigijęs gyventojas moka pilną PSD mokestį, nepriklausomai ar šiuo draudimu jis yra draustas.

4. Ir senatvės pensininkus, vykdančius veiklas pagal verslo liudijimą atleisti nuo PSD mokesčio.

Argumentai: Šio draudimo nemoka senatvės pensininkai IDV, IĮ, MB, TŪB steigėjai. Ūkininkai iki 4 EDV PSD moka 2.3 proc. nuo MMA. Būtina atkreipti dėmesį į tai, kad pensininkai siekdami gauti papildomas pajamas ir taip prisidurti prie negausių pensijų yra apmokestinami pakankamai dideliu draudimo mokesčiu, kuris per metus gan dažnai nemažai kartų viršija pensijų didinimą. PSD mokesčio taikymas pensininkams verslo liudijimų turėtojams ne mažina bet didina skurdo ir socialinę atskirtį.

Asociacijos manymu, būtina visomis individualios veiklos formomis skatinti pensininkų užimtumą, kad užsidirbti papildomas pajamas pragyvenimui.

5. Palikti verslo liudijimą gyvenamosios paskirties patalpų nuomai;

Argumentai: Primename, kad verslo liudijimas nuomai buvo įvestas Asociacijos ir Finansų ministerijos pastangomis, kad suteikti galimybę gyventojams (daugiausiai tai lietė korortinių poilsinių, turistinių vietovių ar šiap turinčius laisvas patalpas gyventojus, norinčius legaliai nuomoti laisvas gyvenamąsias patalpas. Iki verslo liudijimų įvedimo, taip pat buvo nuomuojuama, tačiau nemokant jokių mokesčių į savivaldybių biudžetus.

Panaikinus verslo liudijimą nuomai, gyventojai individualios veiklos pažyma nesinaudos, nes IDV nuomos veikla nėra leidžiama. GPM 15 procentų nuo gaunamų nuomos pajamų sumokėjimas bus sudėtingas pajamų „įrodinėjimais“, todėl tikėtina, kad dalis patalpų savininkų gali sugrįžti į šešėlį. Asociacijos nuomone gyventojui yra patogiu, išsiimti verslo liudijimą, sumokant savivaldybės nustatytą mokestį. Primintina, kad su vienu verslo liudijimu galima išnuomoti tik vienas patalpas todėl suinteresuotų asmenų kalbos, kad su verslo liudijimų išnuomojami ištisi kavartalai, viešbučiai ar namai yra netiesa.

Tikėtina, kad tokie siūlymai atsirado dėl konkurencinių tikslų, kad gyventojai naudotųsi viešbučių apgyvendinimo paslaugomis.

6. Nenaikinti galimybės su verslo liudijimu teikti paslaugas ir parduoti prekes juridiniams asmenims.

Argumentai: Šiuo metu yra leidžiama parduoti prekes ir paslaugas juridiniams asmenims už 4,5 tūkst eurų per metus. Jei ši galimybė bus panaikinta, tai verslo liudijimų turėtojai neteks galimybės dalyvauti smulkiuose viešuose pirkimuose. Taip pat juridiniai asmenys neturės galimybių įsigyti prekių ar paslaugų iš verslo liudijimo turėtojo. Tai nėra didžiuliai pinigai, kurie darytų neigiamą įtaką valstybės biudžetui, bet verslo liudijimų turėtoju galimybė uždirbti pajamas tikrai sumažės.

Asociacija prašo įvertinti Asociacijos siūlymus ir nedidinti smulkiesiems individualios veiklos verslo subjektams mokesčių ir nekeisti šiuo metu galiojančios verslo liudijimų išdavimo ir apmokestinimo tvarkos.

Lietuvos Smulkiųjų Verslininkų ir
Prekybininkų Asociacijos pirmininkė

Zita Sorokienė

Lietuvos Smulkiųjų Verslininkų ir
Prekybininkų Asociacija (LSVPA)
Olandų g. 10A – 5; 02300 Vilnius;
mob. tel.; 8 616 41626;
asociacija@lsvpa.lt ; zsorokiene@gmail.lt

